

ХРОНІКА

ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО

9 травня 1971 року минуло 100 років від дня народження видатного українського фольклориста, етнографа, мовознавця, літературознавця та громадського діяча академіка АН УРСР Володимира Михайловича Гнатюка. Для відзначення цієї дати Президія Академії наук УРСР утворила Ювілейну комісію АН УРСР у такому складі: член-кореспондент АН УРСР М. Є. Сиваченко — голова; академік АН УРСР М. З. Шамота; член-кореспондент АН УРСР К. Г. Гуслистий; доктор філологічних наук, проф. О. І. Дей; доктор філологічних наук, проф. О. Є. Засенко; доктор філологічних наук В. М. Русанівський; доктор історичних наук Ю. Г. Гошко; кандидат філологічних наук І. П. Березовський — секретар. Ювілейній комісії було доручено розробити план заходів у зв'язку з відзначенням 100-річчя від дня народження В. М. Гнатюка і подати їх на затвердження Президії Академії наук УРСР. Цей план був схвалений Президією АН УРСР.

16 грудня 1970 р. в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР відбулося засідання Ювілейної комісії, на якому, крім членів комісії, були присутні: директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею Б. Б. Ельгорт, директор Велеснівського народного етнографічно-меморіального музею Володимира Гнатюка О. С. Черемшинський, відповідальний секретар журналу «Радянське літературознавство» О. І. Гончар, співробітниця Центральної наукової бібліотеки АН УРСР Н. А. Іванова. Основним питанням порядку денного було обговорення календарного плану заходів, присвячених 100-річчю від дня народження В. М. Гнатюка.

12 травня 1971 р. у Києві в конференц-залі АН УРСР (вул. Кірова, № 4) відбулись урочисті збори співробітників установ Відділення літератури, мови та мистецтвознавства АН УРСР. Збори відкрив голова Ювілейної комісії член-кореспондент АН УРСР М. Є. Сиваченко. «В історії української фольклористики, — відзначив він, — годі назвати другого такого вченого, який стільки зібрав, науково опрацював і видав фольклорних матеріалів, як це зробив Володимир Гнатюк.

Одного шеститомного збірника «Етнографічні матеріали з Угорської Русі», який, словами Ф. Колесси, «відкрив Закарпатську Україну для українського громадянства», його укладача стало славнозвісним, зайняв почесне місце в історії збирання і дослідження уснопоетичних народних скарбів».

Стисло охарактеризувавши величезний внесок В. Гнатюка у вивчення різноманітних видів художньої творчості й побуту українського народу, М. Є. Сиваченко підкреслює, що праці видатного вченого були яскравим свідченням його безмежної любові до людської праці, з'явилися як безпосередній і економічний наслідок високо усвідомленого ним обов'язку перед своїм народом, батьківщиною. «Яку ж то треба було мати велику й непогасну любов до рідного краю до свого уярмленого народу, — сказав М. Є. Сиваченко, — щоб серед таких винятково несприятливих життєвих обставин, в умовах постійного соціального, політичного і національного гноблення, знемагаючи від нестатків і недуги, працювати з такою невтомністю, так високо піднести вагу і значення духовної й матеріальної культури рідного народу, пронести впродовж усього свого життя віру в його невичерпні творчі сили й світле майбутнє. Це справді був премоудрий подвиг, який став основним змістом життя Володимира Гнатюка».

Важливість праць В. Гнатюка, підкреслюючи своєму вступному слову голова Ювілейної комісії, стає ще більш виразною й переконливою, коли їх розглянути на тлі тогочасної слов'янської та європейської науки в цілому. Етапне значення цінних досліджень видатного вченого у розвитку народознавства зумовлювалося передусім його глибокими й органічними зв'язками з тогочасним суспільним життям, цілковито визначалося його передовим світоглядом, який формувался під постійним і благодотворним впливом прогресивних діячів. «Тривалий час працюючи пліч-о-пліч з І. Франком, постійно відчуваючи його дружню підтримку, переймаючи передові погляди великого Каменяра, Володимир Гнатюк, — відзначив М. Є. Сиваченко, — з матеріалістичних позицій досліджував духовну культуру, звичай і побут українського народу, розкривав їх конкретні

джерела, соціально-економічну зумовленість, послідовно борючись з ідеалістичними теоріями про народну культуру, перспективи її розвитку. Творчо засвоюючи досвід своїх попередників і сучасників, як і досвід зарубіжної науки, Гнатюк посував уперед українське народознавство, розширював його горизонти, збагачував його як новими багатоцінними фактами, так і передовою теорією, підпорядковував цю науку вищій меті — пробудженню соціальної і національної самосвідомості трудового народу, його боротьбі за краще майбутнє. Якраз завдяки тому, що наш учений мав передовий, революційно-демократичний світогляд, він піднявся на голову вище від багатьох зірок тогочасної європейської буржуазної фольклористики, які поринали в науку заради самої науки, китайською стіною відгороджувалися від животрепетних соціальних проблем».

З широкою доповіддю «Володимир Гнатюк — видатний діяч української науки» на урочистих зборах виступив доктор філологічних наук, проф. О. І. Дей. Він докладно розглянув діяльність видатного вченого в галузі української фольклористики та етнології, відзначив новаторський характер його праць, розкрив сутність передової наукової методики В. Гнатюка, підкреслив винятковість внеску вченого у розвиток найбільш актуальних аспектів дослідження народної творчості й побуту, зокрема конкретно-соціологічного й комплексного вивчення різних форм народної культури. Доповідач також широко зачепив питання про важливість праць В. Гнатюка для розвитку в українській науці кінця XIX — початку XX ст. порівняльного вивчення фольклору та побуту слов'янських народів як одного з передових і досить плідних наукових методів, що дає багато для з'ясування історичного розвитку різних форм народної культури в їх конкретних зв'язках з епохою, з національними традиціями та у міжнародних взаєминах.

Чимало уваги приділив О. І. Дей також характеристиці В. М. Гнатюка як літературного критика, журналіста, видавця творів багатьох українських прозаїків та поетів. Доповідач відзначив, що В. Гнатюк, тривалий час перебуваючи біля керма таких видатних установ, як Наукове товариство ім. Шевченка, «Українсько-руська видавничо-видавничо-друкарська спілка» та ін., мужньо і мудро обороняв інтереси майстрів художнього слова, які виступали своєю народом, від злісних нападів реакційних критиків, багато зробив для популяризації кращих творів передових українських письменників, всіляко згуртував згуртуванню прогресивних сил української літератури.

О. І. Дей дав також характеристику того часу, в якому формувалася передовий світогляд В. Гнатюка як вченого і громадського діяча, та окреслив коло завдань, що стояли нині перед радянськими дослідниками щодо опанування його різноманітної діяльності, вивчення передового досвіду видатного вченого, дальшого розвитку його прогресивних наукових ідей та положень, які він висував і обстоював.

Широко відзначався ювілей академіка АН УРСР також на Тернопільщині, де народився вчений. Планом заходів Ювілейної комісії АН УРСР було передбачено проведення ювілейної наукової конференції у м. Монастирській та урочистих зборів жителів с. Велеснева під час відкриття пам'ятника вченому.

Для підготовки й проведення цих заходів у березні 1971 р. був створений Оргкомітет у такому складі: заступник голови Тернопільського облвиконкому В. В. Куліш — голова Оргкомітету; доктор історичних наук Ю. Г. Гошко — заступник голови; кандидат філологічних наук І. П. Березовський — секретар; доктор філологічних наук, проф. О. І. Дей, кандидат історичних наук В. Т. Зінич, кандидат філологічних наук М. С. Грицюта, директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею Б. Б. Ельгорт.

22 травня 1971 р. у м. Монастирській Тернопільської області відбулася ювілейна наукова конференція, в роботі якої взяли участь фольклористи, літературознавці, етнологи, мовознавці Києва, Львова, Тернополя, працівники учбових і культурно-освітніх закладів та установ Тернопільщини.

Конференцію відкрив секретар Тернопільського обкому КП України С. П. Нечай. «Непохитний демократ і гуманіст, — відзначив він, — Володимир Гнатюк належав до тієї плеяди діячів, які назавжди зв'язали свою долю з трудовим людом, відстоювали ідеали добра, справедливості й свободи... Місце, яке він обрав у житті, позиції, що займав у суспільстві, вчителі і друзі, яким лишився відданим до кінця, нарешті, ідеали, яким безкорисливо й самовіддано служив, — усе це зумовило й визначило цінність і значимість того, що вчений зробив і що дав нам і прийдешнім поколінням... Нелегка, але завидна доля судилася йому. Він недаремно в поті чола трудився і досяг вершин слави, був могутній духом, — хоч і слабкий тілом, яке довгі роки терзала важка недуга, — був багатий розумом, талантом і щедрістю сонця, — і бідний настільки, що змушений був продавати — часто за безцінь — свої ще не опубліковані праці, домашні речі і навіть найдорожче — книги».

Та його завжди підтримувала, окриляла віра в те, що, як він писав, «настануть зміни соціально-економічних відносин, услід за якими настануть нові напрями... і тоді народ досягне свого майбутнього». Початок здійснення мрії Володимир Гнатюк побачив на землі радянській. Хворобою прикутий до ліжка, він радісно привітав зорю вільної праці і національного відродження, висловив надію, що вони прийдуть і у його рідні краї, що настане довгожданий час, коли впаде штучний кордон і український народ навки воз'єднається в єдиній Українській Радянській державі. Цьому судилося збутися вже після смерті вченого, якому в наші дні прості люди за любов платять любов'ю, чие ім'я і діяння у вдячній пам'яті народу».

З доповідями й повідомленнями на конференції виступили українські дослідники — фольклористи, етнологи, літературознавці, мовознавці.

Кандидат філологічних наук М. Т. Яценко (Київ) прочитав широку й цікаву доповідь «І. Франко та В. Гнатюк». Він відзначив, що тема його доповіді — важлива й актуальна. Вона є частиною більш широкої, так само важливої, проте ще не достатньо розробленої проблеми, а саме: проблеми консолідації передових діячів української науки, літератури і культури в досить складний і бурхливий історичний період, коли на обрії доби усе виразніше вимальовувались обриси революційної бурі, що наближалась, і коли завдання згуртування усіх прогресивних сил суспільства під прапором революції набували особливої ваги. Треба сказати, відзначив доповідач, що В. Гнатюк з самого початку своєї діяльності і як вчений, і як громадський діяч зайняв досить чіткі ідейні позиції, ставши в ряди діячів прогресивного табору. Цьому в великій мірі сприяла його багаторічна дружба з І. Франком, благотворний вплив якого він відчував на собі протягом усього свого життя. Далі доповідач на багатьох яскравих прикладах довів, що вплив І. Франка на світогляд, наукові методи, естетичні погляди і всю діяльність В. Гнатюка справді був величезним, постійним і всеохоплюючим.

Багато цікавих фактів щодо творчих взаємин діячів української й російської культури кінця XIX — початку XX століття навів у своїй доповіді «М. Горький — В. Гнатюк — М. Коцюбинський» доктор філологічних наук, проф. М. Ф. Матвійчук (Львів).

Доповідач переконливо довів єдність поглядів В. Гнатюка на фольклор з поглядами й оцінкою його М. Горьким (зокрема, щодо колективного у своїй основі характеру художньої творчості мас, щодо безперервності їх поетичної традиції та великого пізнавального значення фольклору). «Горький, — підкреслив доповідач, — вбачав у фольклористичній діяльності В. Гнатюка втілення своїх думок і прагнень щодо збирання, вивчення і використання скарбів поетичної народної творчості».

М. Ф. Матвійчук навів також чимало промовистих, конкретних фактів, які свідчили про глибокі творчі контакти М. Горького й В. Гнатюка, підкреслив важливу роль М. Коцюбинського у підтримці й розвитку цих взаємин. Доповідач підкреслив, що наведені ним факти і зауваження «щодо взаємин Горького з Гнатюком є цінним матеріалом не лише щодо вияснення особистих стосунків великого російського пролетарського письменника і видатного українського фольклориста, але й щодо в'яснення характеру тісного і органічного єднання між передовими діячами двох братніх народів. Це єднання спричинилося до взаємозбагачення літератур і взагалі культур російського і українського народів, до взаємодопомоги у їх визвольній боротьбі».

Член-кореспондент АН УРСР, доктор філологічних наук М. Є. Сиваченко (Київ) у доповіді «В. Гнатюк і деякі питання фольклорної текстології» підкреслив високий видавничий рівень записаних Гнатюком зразків народної творчості, акцентував на винятковій точності його записів та великій цінності його наукових спостережень, які опира-

лись на доброякісний фактичний матеріал. Доповідач зазначив, що цінний досвід В. Гнатюка у галузі фольклорної текстології, висока едиційна культура заслуговують на пильну увагу сучасних дослідників, глибоке освоєння і дальший творчий розвиток.

З доповіддю «Народна демонологія в дослідженнях В. Гнатюка» на конференції вступив кандидат історичних наук, доктор В. П. Андриєвський (Тернопіль). Доповідач підкреслив, що глибокий інтерес В. Гнатюка до різноманітних народних повір'їв означався його розумінням цієї творчості як передусім яскравого відбиття світогляду трудящих мас на певному, соціально зумовленому шаблі їх історичного розвитку. В. П. Андриєвський також відзначив, що чималі зразки з галузі народної демонології, записані В. Гнатюком, у різний час використовувались, оброблялись українськими письменниками.

Кандидат історичних наук В. А. Маланчук (Київ) виступила на конференції з доповіддю «В. Гнатюк про побут українців». Вона високо оцінила такі знамениті праці вченого, як «Руські оселі в Бачці», «Ткацтво в східній Галичині», «Народна пожива на Буковині», «Гуцули» та ін., в яких зібрано й науково прокоментовано величезний етнографічний матеріал, що стосується багатьох сторін народного побуту. Чимало уваги В. А. Маланчук приділила характеристикам наукового методу Гнатюка-етнографа, підкреслила широку обізнаність вченого з кращими досягненнями тогочасної європейської науки про народну культуру і побут, акцентувала увагу на значенні глибокого, конкретно-соціологічного вивчення Гнатюком життя народу в його історичній зумовленості. Усе це, осмислене дослідником з передових ідейних позицій, і зумовило, як відзначила В. А. Маланчук, важливість здобутих ним висновків та забезпечило велику наукову цінність його праць.

З широкою доповіддю «Володимир Гнатюк — дослідник давньої української літератури» виступив кандидат філологічних наук О. В. Мишанич (Київ). Дослідник відзначив, що В. Гнатюк, хоч і «не був істориком давньої української літератури і займався цим питанням лише принагідно, проте його внесок в цю галузь української науки — величезний. Завдяки його старанням розшукано і публікаціям наші знання про давню українське письменство збагатилися сотнями нових творів, особливо віршів; він зберіг одне з вірного знищення недбайливих власників десятків давніх рукописів... Можна тільки дивуватися надзвичайній працездатності В. Гнатюка, по-доброму заздрити його шаленій збирацькій долі, різностороннім філологічним інтересам. Його внесок у вивчення давньої української літератури справді неабиякий. Тут його ім'я стоїть в одному ряду з іменами Івана Франка, Михайла Воляницького, Кирила Студинського, Василя Шкрята».

Великий інтерес в учасників конференції викликали також ґрунтовні та цікаві доповіді мовознавця кандидата філологічних наук А. М. Залеського (Київ) «Роль В. Гнатюка в розвитку діалектологічних дослід-

Президія урочистого мітингу під час відкриття пам'ятника Володимиру Гнатюкові

жень на Україні» та архівіста О. А. Купчинського (Львів) «В. Гнатюк у львівських архівних матеріалах», в яких також наводиться чимало яскравих фактів з життя й діяльності видатного українського вченого.

Після цього відбулось обговорення доповідей та повідомлень О. І. Дей відзначив, що широке вивчення великої й різноманітної спадщини В. Гнатюка розпочалось порівняно недавно, і дана конференція є певним поштовхом у цьому напрямку. Спадщина Гнатюка — дуже цінна, а тому повинна бути максимально використана радянськими вченими. Фольклористи ІМФЕ, здійснюючи 50-тисне видання української народної творчості й нову серію «Пам'ятки українського фольклору», прагнуть творчо використати це краще й цінне з того, що залишив нам у спадок великий вчений. О. Дей підкреслює, що дана конференція добре підготовлена. Про це свідчать прочитані на ній доповіді та повідомлення, — ділові й об'єктивні, — які правдиво відбивають внесок В. Гнатюка у різні ділянки вітчизняної науки. Матеріали конференції слід би видати окремим збірником; їх необхідно широко використати в журналі «Народна творчість та етнографія». Кандидат філологічних наук Н. С. Шумада, підтримавши пропозицію О. І. Дей про доцільність опублікувати матеріали даної конференції, підкреслила нагальну необхідність упорядкування архіву вченого. У Львові, відзначила вона, архівісти готують до публікації збірник документів та матеріалів про життя й діяльність В. Гнатюка. Жаль, що львів'яни лишили повною увагою цінні матеріали, які зберігаються в відділі рукописних фондів ІМФЕ, — зокрема фольклорні записи В. Гнатюка та його корреспондентів. Н. С. Шумада відзначила, що львівщина здавна щедра постачала до-

слідників народної творчості цікавими й оригінальними матеріалами. Це продовжується й нині. Ці прекрасні традиції слід плекати і всіляко розвивати.

Ю. Г. Гошко коротко поінформував учасників конференції про відзначення 100-річчя від дня народження В. М. Гнатюка у Львові. Він повідомив, що незабаром у Львові буде встановлено пам'ятник В. Гнатюкові (нині пам'ятник переводиться в камінь); на будинках, де жив і працював учений, будуть встановлені меморіальні дошки. Іменем Гнатюка буде названа одна з вулиць Львова.

Зворушливим і хвилюючим був виступ вчительки СШ № 10 м. Тернополя Л. М. Нечай. «Сьогодні, — відзначила вона, — ми почули багато теплих слів про нашого земляка, славного сина українського народу. Я горджуся тим, що саме наша, тернопільська земля, народила такого великого вченого... Щасливий той народ, який родить такого славного сина, а вдєсятеро щасливіший той, котрий мав щастя родитися серед такого славного народу, яким є наш український, радянський народ».

Перший секретар Монастирського РК КП України Я. М. Сорока підкреслив, що відзначення ювілею В. М. Гнатюка ще раз красномовно свідчить про велику увагу Комуністичної партії Радянського Союзу і Радянської держави до духовних надбань народу, є конкретним виявом їх невисипуючого піклування про дальший всебічний розвиток людини праці, її духовне зростання.

Далі Я. М. Сорока розповів учасникам конференції про розквіт краю Гнатюка за роки Радянської влади. «В. Гнатюк, — відзначив Я. М. Сорока, — у свій час відкидав думку про занепад народної творчості. І нині, як ми всі бачимо, народна творчість

Виступають учасники художньої самодіяльності

буyno квітне. Про багатьох наших славних земляків, героїв праці, ми складаємо дзвінкі пісні й хвилюючі легенди... Найкращим доказом правоти Гнатюка є небачений раніше розквіт народної культури. Нині в нашому районі функціонує 41 бібліотека, 37 сільських клубів, музична школа, народний хор. Уже протягом трьох років у селі Велесневі працює музей В. Гнатюка, і він уже здобув широкий розголос і добру славу. Співає земля Гнатюкова, співає наш край!.. І це щастя дала нам Радянська влада».

Потім виступив голова Ювілейної комісії Академії наук УРСР член-кореспондент АН УРСР М. Є. Сиваченко. Він щиро подякував господарям-тернопільцям за їх гостинність і добру організацію конференції, запевнив присутніх, що українські вчені будуть широко і систематично вивчати, глибоко опанувати спадщину В. Гнатюка, використовувати зібраний вченим величезний фактичний матеріал і творчо розвивати його передові ідеї. «Найкраще відзначення ювілею,— підкреслив М. Сиваченко,— взяти підвищені зобов'язання. Хотілося б, щоб і ви, друзі, насамперед вчителі, активніше включались у наукову роботу, зокрема в збирання та вивчення народної творчості й побуту. Народна пісня — це душа народу. Якомога повніше зібрати ці скарби, зберегти усе краще, створене нашим народом протягом віків,— прекрасне й почесне, наше спільне з вами завдання».

23 травня 1971 р. у с. Велесневі відбулось урочисте відкриття пам'ятника В. М. Гнатюкові (автор скульптурного портрета, виконаного в бронзі,— львівський скульптор Л. Д. Біганіч) біля етнографічно-меморіального музею вченого. На урочистому мітингові виступили: перший секретар Монастирського РК КП України Я. М. Сорока, секретар Тернопільського обкому КП Украї-

ни С. П. Нечай, проф. О. І. Дей, проф. М. Ф. Матвійчук, учениця Велеснівської 8-річної школи Л. Провальна, директор Велеснівського народного етнографічно-меморіального музею Володимира Гнатюка О. С. Черемшинський, директор середньої школи ім. В. М. Гнатюка (м. Бучач) М. В. Барщук, голова колгоспу ім. 30-річчя Жовтня (с. Велеснів) М. В. Лапка.

Відзначення 100-річчя від дня народження В. М. Гнатюка відбулось також у Львові, де тривалий час проживав і працював учений. Рішенням Виконкому Львівської обласної Ради депутатів трудящих в лютому 1971 р. була створена обласна ювілейна комісія на чолі з доктором філософських наук, проф. М. М. Олексюком.

19 травня 1971 року в приміщенні Музею етнографії та художнього промислу АН УРСР (Львів, проспект Леніна, № 15) відбулась наукова конференція, присвячена 100-річчю від дня народження В. М. Гнатюка. Її відкрив вступним словом голова Обласної ювілейної комісії проф. М. М. Олексюк. На конференції були заслухані доповіді та повідомлення — доктора історичних наук Ю. Г. Гошка («Наукова та громадська діяльність В. М. Гнатюка»), кандидата філологічних наук А. І. Скоця («Шукач скарбів народних»), кандидата історичних наук К. І. Матейко («В. М. Гнатюк і Бойківщина»), архівіста О. А. Купчинського («Володимир Гнатюк у документах Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові»), скульптора Л. Д. Біганіча («Моя праця над скульптурним портретом В. М. Гнатюка»). Потім відбулось обговорення доповідей. Хід підготовки і введення даної конференції, а також тексти окремих доповідей та повідомлень, прочитаних на ній, частково публікувалися в обласній пресі, зокрема на сторінках таких газет,

«Вільна Україна» від 9 травня 1971 р., Львівська правда» від 9 травня 1971 р. та «Львівська молодь» від 8 травня 1971 р.

На початку травня 1971 р. наукова конференція, присвячена 100-річчю від дня народження В. Стефаніка та В. Гнатюка, відбулась також у Центральному державному історичному архіві УРСР у Львові. З доповідями та повідомленнями тут виступили: доктор історичних наук М. М. Кравець («Науково-теоретична спадщина Володимира Гнатюка»), архівіст О. А. Купчинський («Володимир Гнатюк в документальних матеріалах львівських архівів»), бібліограф О. О. Мороз («Володимир Гнатюк у бібліографії»), музейний працівник О. С. Черемшійський («Музей В. М. Гнатюка у Велесні та історія його створення»), музейний працівник П. І. Арсенич («В. Гнатюк і Гуцулщина»).

Про цю наукову конференцію Львівська студія телебачення зробила спеціальну передачу. Інформація про дану конференцію була опублікована також в районній газеті «Ленінський промінь» (м. Монастирська Тернопільської обл.) від 11 травня 1971 р. На відзначення 100-річчя від дня народження В. М. Гнатюка Ювілейною комісією УРСР були проведені також інші заходи. Так, у Центральній науковій бібліотеці УРСР (м. Київ), у Державній науковій бібліотеці АН УРСР (м. Львів), у Центральному державному історичному архіві УРСР у Львові були влаштовані широкі науково-ілюстративні виставки, на яких згадувалось багато прижиттєвих видань наукових праць вченого. Спеціальна експозиція друкованих та архівних матеріалів, зокрема рідкісних видань, документів була відкрита у Велесніському народному етнографічно-меморіальному музеї Володимира Гнатюка.

Міністерство зв'язку СРСР виготовило конверт з портретом славетного українського вченого. Спеціальний конверт з портретом В. Гнатюка був виготовлений і в Монастирській Тернопільській обл.

Ювілейною комісією були вжиті заходи на широкого висвітлення на сторінках ук-

раїнської преси наукової й громадської діяльності вченого. Дослідниками написано чимало статей про В. Гнатюка; ряд їх уже опубліковано або підготовлено до друку (зокрема в журналах «Вісник Академії наук УРСР», «Народна творчість та етнографія», «Радянське літературознавство», «Вітчизна», «Жовтень», «Українська мова та література в школі» і ін.). Інформація про окремі виступи українських вчених з нагоди ювілею В. Гнатюка друкувалась також в ряді газет, передавалась по республіканському радіо, через РАТАУ тощо. Широкий нарис про життя й діяльність вченого, — путівник по Велесніському народному етнографічно-меморіальному музею Володимира Гнатюка, — опублікували у львівському видавництві «Каменярь» наукові працівники Тернопільського обласного краєзнавчого музею І. Герета й О. Черемшійський.

На ювілей В. Гнатюка відгукнулись також закордонні видання — журнал «Дружно вперед» (Чехословаччина), № 4, 1971, «Український календар. 1971» (Польща), газета «Руське слово» (Югославія) та ін.

Добре підготувалися до ювілею В. Гнатюка також українські скульптори й художники. Скульптурні портрети В. Гнатюка створили зокрема львівські скульптори, — згадуваний уже Л. Біганич та Б. Романець. Зроблена також гіпсова модель нагрудного значка «В. Гнатюк». Портрети В. М. Гнатюка виготовили художники: заслужений діяч мистецтв УРСР С. Данилишин, Г. Миколишин та ін.

Відзначення ювілею видатного українського вченого збудило інтерес наукової громадськості до його спадщини, стало поштовхом до широкого висвітлення життя й діяльності В. Гнатюка, опанування його передового досвіду в різних ділянках суспільної науки. У планах українських дослідників народної культури одне з важливих місць посіли нині завдання якомога повнішого вивчення фольклористичної та етнографічної спадщини вченого, широкого використання, видання та перевидання його праць.

Київ

Іван БЕРЕЗОВСЬКИЙ

стор. ОБКЛАДИНКИ: Килим народного виробництва. Київщина, середина XIX ст. Державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР у Львові.

стор. ОБКЛАДИНКИ: Обжинкова квітка. Фотоетюд Миколи Жебрака. Львів, 1971.

МУЛ: Анатолій Хоменко. Килим. Республіканська виставка народного декоративного мистецтва, присвячена 100-річчю від дня народження В. І. Леніна, 1970.

ВУБРИКАХ: зразки волинської вишивки кінця XIX — початку XX ст. Кольорові малюнки та фото. 1 стор. обкл. — Юліан Дорош, 1 вклейка — Мар'ян Маловський, 1 стор. 11 вклейки — Тамара Діж, 2 стор. 11 вклейки — Олександр Волошук.

11 обкладинок виготовував Володимир Юрчишин.